

SZEGEDI

ÜNNEPI HETEK

A XIII. Pedagógiai Nyári Egyetem előadásai a Biológiai Kutatóközpontban, délelőtt 9 órától.

Kiss Sándor szobrászművész kiállítása a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában, augusztus 29-ig.

Kass János grafikusművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, július 25-ig.

Hegyi Flórián népi falfaragó kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, július 25-ig.

Száz év Szeged zenei életéből. Kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Befejeződött a néptáncverseny

Legjobbák között az ÉDOSZ-együttes

A szakszervezeti néptánc-együttesek II. Országos Minősítő Bemutatója vasárnap befejeződött. A versenyen résztvevő táncsoportok arany, ezüst és bronz fokozatú minősítéseket szereztek — a zsűri meghatározott követelményrendszerén alapuló értékelésénél. A szakemberek elsősorban a színházban megtartott bemutatók, az együttesek versenyprogramjai alapján hozták meg döntésüket, de a szakmai követelményeken túl a minősítés fontos szempontja volt az is, milyen csoport belső élete, egész éves munkája.

Vasárnap délelőtt Vásárhelyi László, a Népművészeti Intézet főelőadója ismertette a verseny eredményeit és átadta az okleveleket. Az indulók közül egyetlen tánc-csoport érdemelte ki az el-

érhető legmagasabb minősítést, az arany fokozat első osztályát: az ÉDOSZ Szegedi Táncgyűjtés. A Nagy Albert és Nagy Albertné irányításával működő „hazai” együttes a két évvel ezelőtti minősítésén az arany fokozat harmadik osztályába sorolták. Mostani sikerük a szakszerűen irányított, rendszeres és nagyon fegyelmezett munka eredménye — és természetesen mutatja a táncosok tehetségének is. A fiatal csoport ezzel a minősítéssel a magyar néptáncművészet él-vonalába került. A Szolnoki Tisza Táncgyűjtés bizonyult a verseny második legjobb „csapatának”: arany fokozat második osztályú minősítést szereztek. A kétfelvonásos soroltak az arany fokozat harmadik osztályába: a Csepel, a Diósgyári Vasas, az Ozdi Kohász és a Dunai Vasmű Táncgyűjtés. Ezüst fokozat első osztályú a Szabolcs Volán és a Törekvés Táncgyűjtés, a Várpalotai Bányász teljesítménye viszont nem érte el a megfelelő színvonalat, nem minősülhetett.

A kétnapos bemutatósorozat gálaesttel zárult, amelyet szombaton rendeztek az újszegedi szabadtéri színpadon:

az ÉDOSZ Szeged, a Szolnoki Tisza, a Törekvés és a Dunai Vasmű Táncgyűjtése a versenyprogramokból összeállított műsorát mutatta be.

Az idei szegedi találkozóra harminc koreográfust is meghívtak, akik tanácskozáson, a néptáncművészet új törekvéseivel ismerkedtek. Ugyancsak a találkozó vendégei voltak a jövő nyári fesztiválon szereplő külföldi együttesek vezetői. A lengyel, NDK-beli, bolgár, cseh-szlovák, szovjet és román delegációk tagjai a fesztivál szervezőivel a Dóm téri gálaest bemutatójáról tanácskoztak. Novák Ferenc: Szőlőszüret című táncjátéka kerül majd színpadra, amelyben a korábbi előadásoktól némileg eltérő feladatok a külföldieknek. A kétfelvonásos táncjáték első részében ezúttal csak magyar együttesek lépnek fel, a vendégek a második részben közös, illetve öt-öt perces önálló táncszámokban kapnak szerepet. Felkészülésüket — a mostani megbeszéléseken kívül — azzal is segítik, hogy a bemutató rendezője valamennyi országban részt vállal a közös táncok betanításában.

S. E.

Kiss Sándor szobrai

Téves információkat szerez Kiss Sándor szobrászművész alkotói világáról, aki csak a Közművelődési Palota lépcsősora mellett felállított Partizántemetésről próbál képet alkotni. Kiss Sándor igazi plasztikai világa a kupolában rendezett kamaratárlaton teljesebb. Itt derül ki, milyen forrásból táplálkozik művészete, s milyen erősen, néha túlságosan is erősen kötődik tápláló gyökereihez. Nem csupán felszíni elemeket, öncélú motívumokat ültet át a századoknál korábbi falfaragások motívumvilágából saját szobraiba, hanem a magyar népművészet ősi szellemiségét, jelképi tisztaságát, stilizáló, tömörítő sajátosságait teremti újjá korszerű szobraiban.

Legfontosabb ihletői a hajdani temetők kopjafái, s anyagában is kötődik gyökereihez; szobrainak jelentős része falfaragás. A kopjafák jelképiségéről, emberi jellemeket megfogalmazni kész gondolati gazdagságáról, érzelmi rezzenéseiről sokszor és sokat írtak, különösen az utóbbi években. Kiss Sándor kopjafa-szobraival bizonyítja, hogy a modern plasztika egyszerűsítő törekvései milyen harmóniában találkozhatnak a századoknál ezelőtti, jórészt pogány temetkezési szokások kultikus erőkkel föl-

ruházott emlékekkel. Bizonyítja, hogy a népművészet szellemisége és motívumkinccse a tehetség és a teremtő akarát kohójában korszerű módon megújulhat. Tárlatának legjobb darabjai — Holdlelkű férfi, Harcos, Asszony, Háború — mutatják a szemléletnek legfeszítőbb megnyilvánulásait. Nagyon érti a faanyag nyelvét. Vésője nyomán természetes lendülettel bontakoznak ki a stilizált virág- és növényi motívumok, teljes szépségükben feltárva a fa erezetét, a törések, szakadások különös vonalplasztikáinak nyomát.

Néhány karakterét veszített, s így jelképek szánt márvány- és bronzszobor, egy reliefvázlat, valamint egy kaputerv tesz teljessé a tárlatot. Az Orvostudományi Egyetem (melyik a négy közül?) részére készített farrelief terve mintha öseröknek engedne teret, ám a rossz asszony balladáját idéző narratív, kaput díszítő bronzreliefsor felvillantja Kiss Sándor másfajta plasztikai vénáját is, a térformálás, a figurális, a részletezés mesterét. Ha néhány szobor előtt fel is merül a nézőben az önméltóság, a szépség világlátás kétkedő gondolata, a kiállítás legjobb legjobb darabjai sajátosan eredeti, tehetséges művészt mutatnak be.

Tandí Lajos

Próbálják a Nabuccót

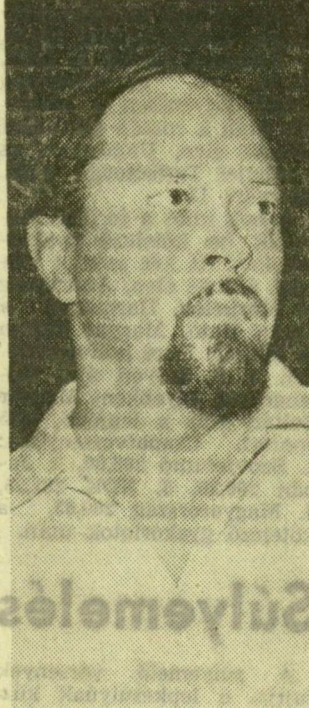
Acs S. Sándor felvétele

Nagyhatású tömegjelenet Verdi operájából

Basszista, mérnöki diplomával

A Nabuccóban két bolgár énekest köszönhetünk, egyikük a Zakariás Sztefan Elenkov. Az első színpadi próba szünetében, a megérkezés napjának késő estéjén beszélgettünk.

— Először járok Magyarországon, pályám során eddig csaknem ötven városban énekeltem a világ minden táján. Magyarországon eddig valahogy kimaradt az úti-állomásból — talán most elkezdődhet egy mindkét fél számára gyümölcsöző kapcsolat. Már csak azért is, mert — bár csak néhány órája vagyok Szegeden — első pillanatban megragadtam a város szépsége, hangulata, tisztasága, az emberek közvetlensége és vidámsága. S vallom, mert többször bebizonyosodott, hogy az első benyomásokban nem csalódik az ember.

Zakariás Sztefan Elenkov

A sablonos kérdésre, hogyan lett operaénekes, a válasz egyáltalán nem minden-napi.

— Műszaki egyetemen végeztem, a diploma megszerzése után három évig mérnök-ként dolgoztam. Akkor történt a pályamódosítás, a szófiai konzervatórium ének-szakára kerültem, majd annak elvégzése után a Szófiai Opera tagja lettem. Rögtön két éves olaszországi ösztöndíjat kaptam, s ott kezdődött el operai pályafutásom. Azóta járom a világot, különböző szerepekben lépek fel.

— Mely operák állnak közel egyéniségéhez?

— Elsősorban az orosz klasszikus operákat kedvelem, a Borisz Godunovot, az Igor herceget, az Anyegin-t. Az olasz művek közül a Don Carlos, az Ernani, a Nabucco, a Simone Boccanegra áll közel hozzám, de szeretem Wagner-t, s most éppen Faust-alkításra készülök.

— Mi a véleménye a szabadtéri operaelőadásokról?

— Gyakran énekelek szabadtéren, sok városban, a legkülönbözőbb körülmények között. Görög amfiteátrum-ban, óriási téren fölállított dobogón, víziszínpadon, s nagyszerűen kiépített sza-

badtéri színházban. Tíz nappal ezelőtt Isztambulban nyolcezer néző előtt énekeltem. Természetesen, a szabadtéri körülmények, a megnövekedett méretek, a hangosítás új feladatot jelentenek az énekesnek. Meg kell találni az optimális mozgásokat, meg kell ismerni a tér akusztikáját, a mikrofonok tulajdonságait. Bár a mikrofonhang rontja az énekhang minőségét, össze-mossa a finomságokat, a részleteket, de egy-egy ilyen nagyszabású produkció összképe, hatása pótolja a veszteséget.

— Kérem, mondja el legnagyobb művészi élményét.

— Legkedvesebb szerepem a Borisz Godunov, hozzá fűződik legemlékezetesebb fel-lépésem is. Három éve a Szófiai Opera Spanyolországban turnézott. Három nap alatt ugrottam be a meg-betegedett Gyuszelev helyett — nem szerénytelenség, nagy sikerrel.

T. L.

Nemzetközi építő-tábor Szegeden

A József Attila Tudomány-egyetem KISZ-bizottságának szervezésében hétfőn egyetemisták, főiskolások nemzetközi építőtáborra kezdődött Szegeden.

Hat hazai felsőoktatási intézményünk nyolcvannegy hallgatója, valamint a szegedi tudományegyetem külföldi testvérintézményeiből

mintegy hatvan vendégfiatal dolgozik az elkövetkező három héten a város különféle építkezéseiben. A szovjet-unióbeli Odesszából, az NDK-beli Greifswaldból, a lengyelországi Lódzából, a finnországi Turku-ból érkeztek külföldi fiatalok, akik a munka után egy hétig nyaralnak hazánkban.

Budapesttől 30 kilométerre

Kozmikus geodéziai obszervatórium

A napokban veszik birtokukba a szakemberek Magyarország első kozmikus geodéziai obszervatóriumát, amely Penc közszeg területén épült fel. A hivatalos átadás csak később várható, de a kísérletek, a különböző mérések már korábban megkezdődtek. Dr. Almár Iván kandidátus, a kozmikus geodéziai obszervatórium vezetője elmondta: A tudomány és a technika rohamos fejlődése tette lehetővé a kozmikus térség közvetlen kutatását.

A Magyar Tudományos Akadémia csillagvizsgáló intézetében 1958 óta rendszeresen figyelik az égbolton áthaladó mesterséges holdakat és meghatározzák pályájukat.

A geodéziának is új távlatokat nyitott a mesterséges holdak megjelenése. Segítségükkel pontosabban megtudjuk oldani a geodézia alapvető feladatait, a „háromszögletési hálózatok” összekapcsolását az egész világon, a Föld alakjának meghatározását és egyéb tudományos feladatokat. Az első geodéziai célú műholdmegfigyelési obszervatórium létrehozására 1969-ben született határozat.

Az Országos Földügyi és Térképészeti Hivatal által létrehozott és a Földmérési Intézethez tartozó kozmikus geodéziai obszervatórium alapvető feladata a műholdak megfigyelése és az ezzel kapcsolatos adatok feldolgozása lesz.

Leomlott az egri várfal egy része

Egerben minden eddigénél nagyobb kár előidézője volt a város alatt elhúzódó pin-celabirintus. Vasárnap, a késő esti órákban leomlott az egri várfal egy része. A Dobó-bástya 25 méter magas fala megrepedt és az erődítményből mintegy 7 méter széles szelvény földig leomlott. Az omlás következtében a várfal egy tavolabbi része is megrepedt, így mintegy száz méter szélességű fal lassú mozgásba jött. A Dobó-bástyának ezt a szakaszát hétfőn robbantással kellett eltávolítani. Az omlás méreteire jellemző, hogy körülbelül tízezer köbméter tehető a lehullott kötérmeg.

A közvetlen veszély elhá-

ritása azonnal megkezdődött, s hétfőn is egész nap-on át megfeszített erővel dolgoztak a tűzoltók, munkások, katonák és rendőrök. Egyidejűleg vizsgálato-ka-kt kezdtek az esetleges újabb veszélyes pontok feltárására.

Hétfőn délig kiürítették a vár környékének veszélyeztetett területét.

Személyi sérülés nem történt.

Az eddigi megállapítások szerint a bástyafal lezuhanását az okozta, hogy a vár északi része alatt beszakadt egy hatalmas pince.

A hatóságok hétfőn szigorú biztonsági intézkedéseket léptettek életbe a vár környékén. (MTI)

Új vámrendelkezés Lengyelországban

A közelmúltban lépett érvénybe Lengyelországban az a rendelkezés, amely szabályozza az utas- és postafor-galomban a kiviteli tilalom és kiviteli vám alá tartozó áruk körét. A lengyel határon kilépő turisták nem hozhatnak magukkal semmiféle szőrmét és bundabőrt, bőrből készült cikkeket, pamut és gyapjú anyagokat, illetve ezekből készült árukat. A kiviteli tilalom érvényes minden, 11 éven aluli gyermek számára készült ruhák és igazyöngyökre. Megtiltották Lengyelországban a varrógépek, a kerékpár-, motor- és gépkocsi gumibroncsok, valamint a folyékony üzemanyag kivitelt.

A cipőkre, a pamutból és gyapjuból készült árukra vonatkozó kiviteli tilalom nem érinti az ajándéknak szánt termékeket, a művészi kisipari alkotásokat és a lengyel Cepeli üzlethálózatban kapható árukat. Ezek a cik-

kek — nem kereskedelmi mennyiségben, ezer zloty összértékig — vámentesen hozhatók ki Lengyelországból. Elemliszert csak az utazásához szükséges mennyiségben, üzemanyagot pedig csak a beépített tartályban szabad áthozni a lengyel határon.

A lengyel kiviteli tilalomról az érdeklődők utazásuk előtt a magyar vám- és pénzügyőrszerveknél kaphatnak részletes tájékoztatást. A Vám- és Pénzügyőrség Csongrád megyei Parancsnoksága felhívja a Lengyelországba utazók figyelmét, hogy a tilalom, illetve a korlátozás alá tartozó áruk kivitelenek megkísérlése esetén nincs lehetőség a lengyel határon az áruk letétele helyezésére. Ha emiatt eljárásra kerül sor, a vámvizsgálat meghosszabbodik, s az áruk visszaszállításával kapcsolatos költségek is az utast terhelik.

Az új rendelkezés a Lengyelországból való kivitelle vonatkozik, az utasforgalmat érintő magyar vám- és devizaszabályok 1976. április elseje óta nem változtak.